

כללים למעשה – חלק 2

משה סיים את ארוחת הבוקר שלו ויצא מביתו לעיסוקיו, לפתע הוא נזכר ששכח לברך ברכה אחרונה על ארוחת הבוקר.. האם יכול לברך במקומו, או שהוא חייב לחזור לביתו בשביל לברך שם?

תשובה: ברכת המזון ועל המחיה, מפני חשיבותן תיקנו לברך עליהם ברכה אחרונה במקום האכילה דווקא, ולגבי החיוב על ברכה אחרונה על שבעת המינים עיין בסי' קע"ה סעיף ה ובמשנה ברורה ס"ק מה. אך ברכת בורא נפשות אין חיוב לברך דווקא במקום האכילה.

ולכן: אם ארוחת הבוקר כללה רק מאכלים כאלו שהברכה אחרונה שלהם היא בורא נפשות, אף שיותר טוב לברך במקום שאכל, אין חובה לחזור לשם ויכול לברך במקומו.

אך אם ארוחת הבוקר שלו כללה גם לחם או מאכלים שברכה אחרונה שלהם היא על המחיה, אם יצא במזיד הבית – כלומר שזכר שלא בירך, חייב לחזור למקום האכילה ולברך שם, אלא אם יש חשש עד שיחזור לביתו כבר יתעכל המזון במעיו ויפסיד ברכה אחרונה, אז יברך במקום שזכר.

ואם יצא בשוגג מביתו, לדעת השולחן ערוך יותר טוב לחזור לביתו אבל אינו חייב לחזור ויכול לברך במקום שזכר, אך לדעת הרמ"א חייב לחזור למקום האכילה, ואם זו שעת הדחק יכול לברך במקום שזכר.

האם מותר לצאת באמצע אכילה מהבית כדי להמשיך ולאכול במקום אחר על סמך הברכה הראשונה?

תשובה: לדעת השולחן ערוך, היציאה מהבית תפסיק את האכילה, ועל כן לפני שיוצא חייב לברך ברכה אחרונה. אך דעת הרמ"א שאם יכוון מלכתחילה להמשיך לאכול במקום אחר יכול לעשות כך לכתחילה, כיון שעל ידי הכוונה שלו, שני המקומות נהיים כמקום אכילתו ובשניהם יכול לאכול ולברך. אך לא כיוון בשעת הברכה להמשיך ולאכול במקום אחר, אסור לו לצאת ולהמשיך לאכול במקום אחר כיון שיש מצווה לא לצאת לפני שמסיימים ומברכים, וצריך לברך במקום האכילה דווקא. אכן אם כבר יצא מביתו יכול לאכול במקום השני קצת לחם (ואם זו הייתה אכילת מזונות, אז יכול לאכול מזונות) ואז גם המקום השני נהיה מקומו ויוכל לברך שם לכתחילה. וכן מותר לצאת לכתחילה באמצע אכילת לחם או מיני מזונות לדבר מצווה. (עיין בסי' קע"ח סעיף סעיפים א-ב. ובמשנ"ב ס"ק לג – לו).

מי שהתחיל לאכול בבית לחם, ויצא למקום אחר בלי לברך ברכה אחרונה, ושם מישהו הביא לו ממקום לא צפוי לחם נוסף, האם יכול לאכול את הלחם הזה?

תשובה: למעשה בין לבני ספרד ובין לבני אשכנז, אם יצא למקום אחר ויש לו שם לחם, יכול לאכול ואז לברך על הכל ברכת המזון במקום שנמצא בו כעת, אבל לגבי ברכה ראשונה על הלחם החדש – אם הלחם הגיע ממקום צפוי, לא צריך לברך עליו, אך אם הגיע פתאום מישהו עם לחם, או שקנה לחם חדש שלא היה לו בשעת האכילה הראשונה, צריך לחזור ולברך שוב ברכה ראשונה – המוציא לחם, ולאחר האכילה יוכל לברך ברכת המזון על הכל (סי' קע"ד סעיף ה ובמשנ"ב ס"ק יח).